

9/11/23

Υπολογισμοί Αθροισμάτων

① Βασικές γεννήτριες

$$\sum_{k=0}^{\infty} t^k = \frac{1}{1-t}, \quad |t| < 1$$

∞ ή v

$$\sum_{k=0}^{\infty} \binom{v}{k} t^k = (1+t)^v \quad (v \in \mathbb{Z}, v \geq 0)$$

$$\sum_{k=0}^{\infty} \left[\binom{v}{k} \right] t^k = (1-t)^{-v}, \quad |t| < 1 \quad (v \in \mathbb{Z}, v \geq 0)$$

$$\sum_{k=0}^{\infty} \binom{x}{k} t^k = (1+t)^x, \quad x \in \mathbb{R}, |t| < 1$$

② Παράδειγμα

$$\sum_{k=0}^v k(k-1) \binom{v}{k} 3^k$$

Λύση:

1^{ος} τρόπος - γεννήτριες

$$\sum_{u=0}^v \binom{v}{u} t^u = (1+t)^v \quad \frac{d}{dt} \Rightarrow \sum_{u=0}^v \binom{v}{u} k t^{u-1} = v(1+t)^{v-1}$$

$$\frac{d}{dt} \Rightarrow \sum_{u=0}^v \binom{v}{u} k(k-1) t^{u-2} = v(v-1)(1+t)^{v-2}$$

$$\cdot t^2 \Rightarrow \sum_{u=0}^v \binom{v}{u} k(k-1) t^u = v(v-1)(1+t)^{v-2} t^2$$

$$t=3 \Rightarrow \sum_{u=0}^v \binom{v}{u} k(k-1) 3^u = 9v(v-1) \cdot 4^{v-2}$$

2^{ος} τρόπος - ιδιότητα διων. συντ.

$$\binom{v}{u} = \frac{v}{u} \binom{v-1}{u-1}$$

$$\frac{v!}{k!(v-k)!} = \frac{v}{k} \cdot \frac{(v-1)!}{(k-1)!(v-k)!}$$

$$\sum_{u=0}^v k(k-1) \binom{v}{u} 3^u = \sum_{u=2}^v k(k-1) \frac{v}{u} \cdot \frac{v-1}{u-1} \binom{v-2}{u-2} 3^u$$

$$= v(v-1) \sum_{u=2}^v \binom{v-2}{u-2} 3^u \stackrel{j=u-2}{=} v(v-1) \sum_{j=0}^{v-2} \binom{v-2}{j} 3^{j+2}$$

$$= 9v(v-1) \underbrace{\sum_{j=0}^{v-2} \binom{v-2}{j} 3^j}_{(1+3)^{v-2}}$$

③ Αθροίσματα $\sum_{k=0}^{\nu} F(k) \binom{\nu}{k} \rho^k$
↑ πολυώνυμο του k

1) Ανάλυση του $F(k)$ σε καθοδικά παραγοντικά

$(k)_0, (k)_1, (k)_2, \dots$, όσα είναι ο βαθμός του πολυωνύμου
" " " "
1 u $k(k-1)$

2) Υπολογισμός κάθε όρου από αυτούς που δίνει το άθροισμα με γεννήτριες ιδιότητα $\binom{\nu}{k} = \frac{\nu}{k} \binom{\nu-1}{k-1}$.

④ Παράδειγμα

$$S = \sum_{k=0}^{\nu} (3k^2 - 2k + 1) \binom{\nu}{k} 5^k = ;$$

$$3k^2 - 2k + 1 = A_0(k)_0 + A_1(k)_1 + A_2(k)_2$$

$$\Leftrightarrow 3k^2 - 2k + 1 = A_0 + A_1 k + A_2 k(k-1)$$

$$\Leftrightarrow 3k^2 - 2k + 1 = A_2 k^2 + (A_1 - A_2)k + A_0$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} A_2 = 3 \\ A_1 - A_2 = -2 \\ A_0 = 1 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} A_0 = 1 \\ A_1 = 1 \\ A_2 = 3 \end{array} \right.$$

$$S = \sum_{k=0}^{\nu} (1 + (k)_1 + 3(k)_2) \binom{\nu}{k} 5^k$$

$$= \sum_{k=0}^{\nu} \binom{\nu}{k} 5^k + \sum_{k=0}^{\nu} (k)_1 \binom{\nu}{k} 5^k + 3 \sum_{k=0}^{\nu} (k)_2 \binom{\nu}{k} 5^k$$

Πρέπει να υπολογίσω

$$\sum_{k=0}^{\nu} (k)_r \binom{\nu}{k} \rho^k$$

Αυτό γίνεται είτε με r φορές παραγ του $(1+t)^v$
 ή με $\binom{v}{u} = \frac{v(v-1)\dots(v-r+1)}{k(u-1)\dots(u-r+1)} \binom{v-r}{u-r}$

Με παραγωγή:

$$\sum_{u=0}^v \binom{v}{u} t^u = (1+t)^v$$

$$\frac{d^r}{dt^r} \sum_{u=0}^v \binom{v}{u} t^u = \sum_{u=0}^v \binom{v}{u} (k)_r t^{u-r} = (v)_r (1+t)^{v-r}$$

$$\xrightarrow{+r} \sum_{u=0}^v \binom{v}{u} (k)_r t^u = (v)_r (1+t)^{v-r} t^r \xrightarrow{+r} \dots$$

Άρα

$$S = (1+5)^v + (v)_1 (1+5)^{v-1} 5 + 3 (v)_2 (1+5)^{v-2} 5^2 \\ = 6^v + 5v6^{v-1} + 75v(v-1)6^{v-2}$$

⑤ Παράδειγμα

$$S = \sum_{u=0}^v \frac{1}{u+1} \binom{v}{u} 7^u = ;$$

Λύση

1ος Τρόπος - γεννήτριες

$$\sum_{u=0}^v \binom{v}{u} t^u = (1+t)^v$$

$$\int_0^u dt \sum_{k=0}^v \binom{v}{k} \left[\frac{t^{k+1}}{k+1} \right]_{t=0}^u = \left[\frac{(1+t)^{v+1}}{v+1} \right]_{t=0}^u$$

$$\Rightarrow \sum_{k=0}^v \binom{v}{k} \frac{1}{k+1} u^{k+1} = \frac{(1+u)^{v+1} - 1}{v+1}$$

$$\xrightarrow{u=7} \sum_{k=0}^v \binom{v}{k} \frac{1}{k+1} 7^k = \frac{8^{v+1} - 1}{v+1}$$

$$\Rightarrow \sum_{k=0}^v \binom{v}{k} \frac{1}{k+1} 7^k = \frac{8^{v+1} - 1}{7(v+1)}$$

2ος τρόπος: Ιδιότητα $\binom{v}{k} = \frac{v}{k} \binom{v-1}{k-1}$

$$\sum_{k=0}^v \frac{1}{k+1} \binom{v}{k} 7^k = \frac{1}{v+1} \sum_{k=0}^v \frac{v+1}{k+1} \binom{v}{k} 7^k$$

$$= \frac{1}{v+1} \sum_{k=0}^v \binom{v+1}{k+1} 7^k = \frac{1}{v+1} \sum_{j=1}^{v+1} \binom{v+1}{j} 7^{j-1}$$

$$= \frac{1}{7(v+1)} \left(\sum_{j=0}^{v+1} \binom{v+1}{j} 7^j - \binom{v+1}{0} 7^0 \right)$$

$$= \frac{(1+7)^{v+1} - 1}{7(v+1)}$$

6) Αθροίσματα τύπου

$$\sum_{k=0}^v \frac{F(k)}{(k+1)(k+2)\dots(k+r)} \binom{v}{k} p^k$$

πολυων. του k

$$1) \text{ Σπάμε το } \frac{F(k)}{(k+1)\dots(k+r)} = \frac{A_{-r} \binom{k}{r}}{\binom{k+1}{r}} + \frac{A_{-r+1} \binom{k}{r-1}}{\binom{k+1}{r-1}} + \dots + A_1 \binom{k}{1}$$

βαθμός του F(k)

2) Κάθε όρος υπολογίζεται χωριστά με

- Γεννήτριες (παραχτολούς)

- Ιδιότητα $\binom{v}{k} = \frac{v}{k} \binom{v-1}{k-1}$

⑦ Παράδειγμα

$$S = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{k^3 + 3k^2 - 2k + 5}{(k+1)(k+2)} \binom{v}{k} 7^k$$

Λύση

$$\frac{k^3 - 3k^2 - 2k + 5}{(k+1)(k+2)} = \frac{A_{-2}}{(k+1)(k+2)} + \frac{A_{-1}}{k+1} + A_0 + A_1 k$$

$$\Leftrightarrow k^3 - 3k^2 - 2k + 5 = A_{-2} + A_{-1}(k+2) + A_0(k+1)(k+2) + A_1 k(k+1)(k+2)$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 5 = A_{-2} + 2A_{-1} + 2A_0 \\ -2 = A_{-1} + 3A_0 + 2A_1 \\ -3 = A_0 + 3A_1 \\ 1 = A_1 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow A_1 = 1, A_0 = -6, A_{-1} = 14, A_{-2} = -11$$

$$\text{Άρα } S = -11 \sum_{k=0}^{\infty} \binom{v}{k} \frac{1}{(k+1)(k+2)} 7^k + 14 \sum_{k=0}^{\infty} \binom{v}{k} \frac{1}{k+1} 7^k$$

$$- 6 \sum_{k=1}^{\infty} \binom{v}{k} 7^k + \sum_{k=0}^{\infty} \binom{v}{k} k 7^k$$

$$\text{Όμως } \sum_{k=0}^{\infty} \binom{v}{k} \frac{1}{(k+1)(k+2)} 7^k = \frac{1}{7^2(v+1)(v+2)} \sum_{k=0}^{\infty} \binom{v+2}{k+2} 7^{k+2}$$

$$= \frac{8^{v+2} - 7(v+2) - 1}{49(v+1)(v+2)} \quad \text{κλπ}$$

$$\underbrace{\sum_{k=0}^{\infty} \binom{v+2}{k+2} 7^{k+2}}_{8^{v+2} - \binom{v+2}{1} 7 - \binom{v+2}{0}}$$

8) Αθροίσματα τύπου $\sum_{k=0}^{v \text{ ή } \infty} F(k) \rho^k$
↑
πολυωνυμ

v πεπερ \rightarrow οποιοδήποτε ρ

$v = \infty \rightarrow |\rho| < 1$

Ιδέα υπολογισμού:

1) Σηκίσιμο $F(k)$ σε καθοδ. παραγοντ.

2) Υπολογ. αθρ. $\sum_{k=0}^{v \text{ ή } \infty} (k) \rho^k$ με παραγωγήση

$$\text{της } \sum_{k=0}^{\infty} t^k = \frac{1}{1-t}, \quad |t| < 1 \quad \text{ή της } \sum_{k=0}^v t^k = \frac{1-t^{v+1}}{1-t}$$

9) Παράδειγμα

$$S = 1 \cdot 3^1 + 2 \cdot 3^2 + 3 \cdot 3^3 + \dots + v \cdot 3^v = ;$$

Λύση

$$S = \sum_{k=0}^v k 3^k$$

$$\text{Έχω } \sum_{k=0}^v t^k = \frac{1-t^{v+1}}{1-t} \implies \sum_{k=0}^v k t^{k-1} = \frac{-(v+1)t^v(1-t) + (1-t)^{v+1}}{(1-t)^2}$$

$$\text{Άρα } \sum_{k=0}^v k 3^k = 3 \cdot \frac{-(v+1)3^v(1-3) + (1-3^{v+1})}{(1-3)^2}$$

⑩ Παράδειγμα

$$S = \sum_{k=0}^{\infty} (k+1)^2 \left(\frac{1}{3}\right)^k = ;$$

Λύση

$$\begin{aligned}(k+1)^2 &= k^2 + 2k + 1 = A_2(k)_2 + A_1(k)_1 + A_0(k)_0 \\ &= A_2 k(k-1) + A_1 k + A_0 \\ &= A_2 k^2 + (A_1 - A_2)k + A_0\end{aligned}$$

Αρα $A_0 = 1, A_1 - A_2 = 2, A_2 = 1$

$$(k+1)^2 = (k)_2 + 3(k)_1 + 1$$

Αρα

$$S = \sum_{k=0}^{\infty} (k)_2 \left(\frac{1}{3}\right)^k + 3 \sum_{k=0}^{\infty} (k)_1 \left(\frac{1}{3}\right)^k + \sum_{k=0}^{\infty} \left(\frac{1}{3}\right)^k$$

$$\text{Εχω } \sum_{k=0}^{\infty} t^k = (1-t)^{-1}$$

$$\frac{d}{dt} \sum_{k=0}^{\infty} k t^{k-1} = (1-t)^{-2}$$

$$\frac{d}{dt} \sum_{k=0}^{\infty} k(k-1) t^{k-2} = 2(1-t)^{-3}$$

Αρα

$$S = \left[\frac{2t^2}{(1-t)^3} + 3 \frac{t}{(1-t)^2} + \frac{1}{1-t} \right]_{t=\frac{1}{3}}$$

$$= \frac{\frac{2}{9}}{\frac{8}{27}} + \frac{\frac{1}{3}}{\frac{4}{9}} + \frac{1}{\frac{2}{3}} = \dots$$